

## Παλαιό μικρό χωριό



# Χελιδόνα

Κείμενο-φωτό-σκίτσο: **ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΑΜΟΥΡΗΣ**

“

Το μέγεθος και το υψόμετρο της Χελιδόνας δεν είναι σίγουρα ο λόγος που θα οδηγήσουν τα βήματά σας εδώ. Οι εντυπωσιακές όμως κορυφογραμμές, που καταλήγουν στην ψηλότερη κορυφή και ειδικά το ανάγλυφο της κόψης των Αηλιάδων, θα σας τραβήξουν σίγουρα προς τα ψηλά λιβάδια του βουνού. Περνώντας από το Παλιό Μικρό χωριό, η μοναδική ιστορία του και οι άνθρωποί του, σίγουρα θα σε κερδίσουν. Ακόμα περισσότερο οι νέοι του που άφησαν την Αθήνα και επέστρεψαν για να ασχοληθούν με τον τόπο τους με πραγματικό μεράκι. Σε μια πρόσκλησή τους να δώ τη δουλειά που κάνουν στα μονοπάτια του βουνού δεν μπορούσα φυσικά να αρνηθώ...

”

2



3



### Ανακαλύπτοντας τον τόπο και την ιστορία του

Αφήνουμε το Καρπενήσι και παίρνουμε το δρόμο για Προυσό. Στα δώδεκα περίπου χιλιόμετρα θα συναντήσουμε διασταύρωση. Αριστερά πάμε για Μεγάλο Χωριό και δεξιά για Νέο Μικρό Χωριό αλλά και στους χωματόδρομους γύρω από τα δύο χωριά θα δούμε πολλά όμορφα παρεκκλήσια, βρύσες, αλλά και μνημεία που μαρτυρούν την ιστορία της περιοχής. Η βρύση που άφησε την τελευταία του πνοή ο Μάρκος Μπότσαρης, μετά από μάχη στην περιοχή, μνημεία ανταρτών αλλά και μαρτύρων της κατοχής και του εμφύλιου. Θα δούμε όμως και ένα μοναδικό μνημείο. Για αυτούς που χάθηκαν στην κατολίωση του 1963. Όπως γράφει η κ. Αιμιλία Παπαδημητρίου-Κουτσούκη στο βιβλίο της για το Μικρό Χωριό Ευρυτανίας: «Τεράστιοι όγκοι από λάσπη, χώμα, σπίτια, βράχους, ξεριζωμένα έλατα, κατρακυλούσαν παρασύροντας, ό,τι βρίσκονταν στο δρόμο τους... Ένας απίστευτος κυματισμός της γης που σχίζονταν σε βαθιά ανοίγματα και κατάπινε ό,τι έβρισκε μπροστά του». Ήταν Κυριακή πρωί 13 Γενάρη του 1963 και οι περισσότεροι κάτοικοι ήταν στην εκκλησία. Η έντονη βροχόπτωση θα προκαλέσει μια μεγάλη κατολίωση που θα εξαφανίσει τα 2/3 του χωριού και θα πάρει μαζί τις 13 ψυχές. Παρόλα όμως αυτά οι κάτοικοι θα κρατήσουν ζωντανό το χωριό που απέμεινε και θα δημιουργήσουν και το Νέο, δείχνοντας πόσο δεμένοι είναι με τον τόπο. Μια επίσκεψη και στο πολύ όμορφο μουσείο που έχουν δημιουργήσει, στο Παλιό Μικρό Χωριό, μπορεί να δώσει ακόμα περισσότερες πληροφορίες για την ιστορία και την παράδοση της περιοχής.

### Οι διαδρομές της περιοχής

Στην περιοχή υπάρχουν δρόμοι που προσφέρονται για χαλαρή πεζοπορία και ποδήλατο μέσα σε ένα πραγματικά καταπράσινο τοπίο με θέα τη Χελιδόνα, την Καλιακούδα και το Βελούχι. Έτσι από το Παλιό Μικρό Χωριό μπορούμε να κινηθούμε προς το Νέο Μικρό Χωριό (άσφαλτος 1,5 χλμ), προς το εκκλησάκι του Άγιου Σώστη ανατολικά (χωματόδρομος 1,6χλμ), αλλά και προς τα ψηλά του βουνού και στη συνέχεια προς το χωριό Νόστιμο και το χωριό Φιδάκια για κάτι περισσότερο (δασικοί δρόμοι). Αν θέλουμε να κινηθούμε σε μονοπάτι υπάρχουν δύο διαδρομές σημαδεμένες. Η κλασική διαδρομή από το Παλιό Μικρό Χωριό προς την κορυφή της Χελιδόνας με κίτρινη σήμανση και



4

5



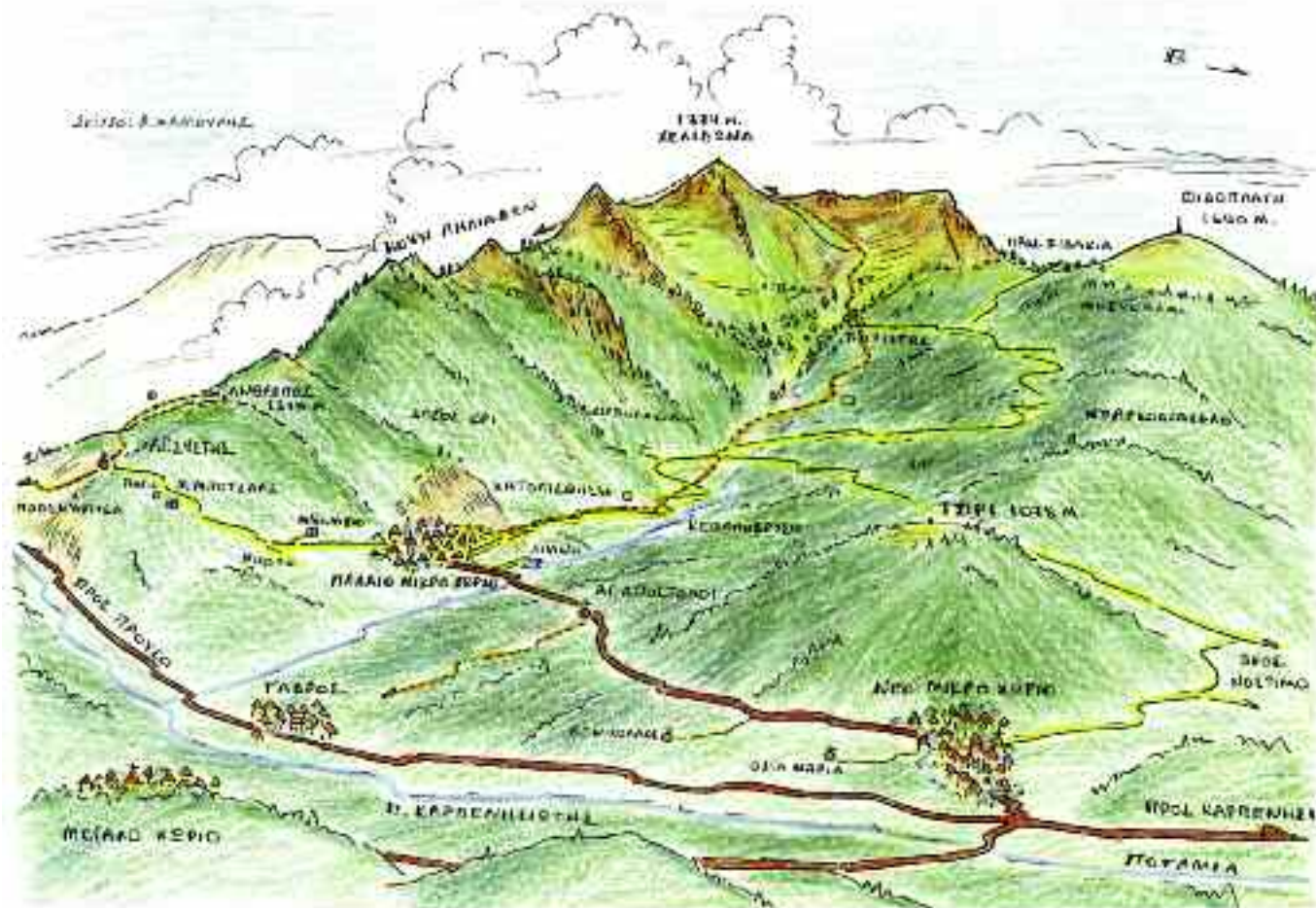
1. Η Χελιδόνα και η κορυφογραμμή των Αηλιάδων. Διακρίνεται η κατολίωση και το Παλιό Μικρό Χωριό.

2. Κόψη Αηλιάδων από το δρόμο προς Φιδόπλατη και χωριό Φιδάκια.

3. Ανώνυμη κορυφή 'δόντι' και κορυφή Χελιδόνα.

4. Στην εκκλησία του Παλαιού Μικρού χωριού.

5. Ανώνυμη κορυφή πάνω από το διάσελο για το χωριό Φιδάκια.



η διαδρομή από τον Άγιο Σώστη προς την κορυφή Άνθρωπος με κόκκινη σήμανση. Υπάρχουν και άλλες δύο διαδρομές από τον Άγιο Σώστη προς το χωριό Καρίτσα και από την εκκλησία των Αγίων Αποστόλων προς το χωριό Γαύρος που συντηρούνται τώρα καθώς η πυκνή βλάστηση και οι κατολισθήσεις έχουν δημιουργήσει προβλήματα. Αν αναζητάμε κάτι περισσότερο χωρίς μονοπάτι και σήμανση η ανατολική κόψη των Αηλιάδων, από την κορυφή Άνθρωπος μέχρι την κορυφή της Χελιδώνας, θα μας αποζημιώσει με το παραπάνω.

#### Από το Παλιό Μικρό Χωριό προς τη Χελιδώνα

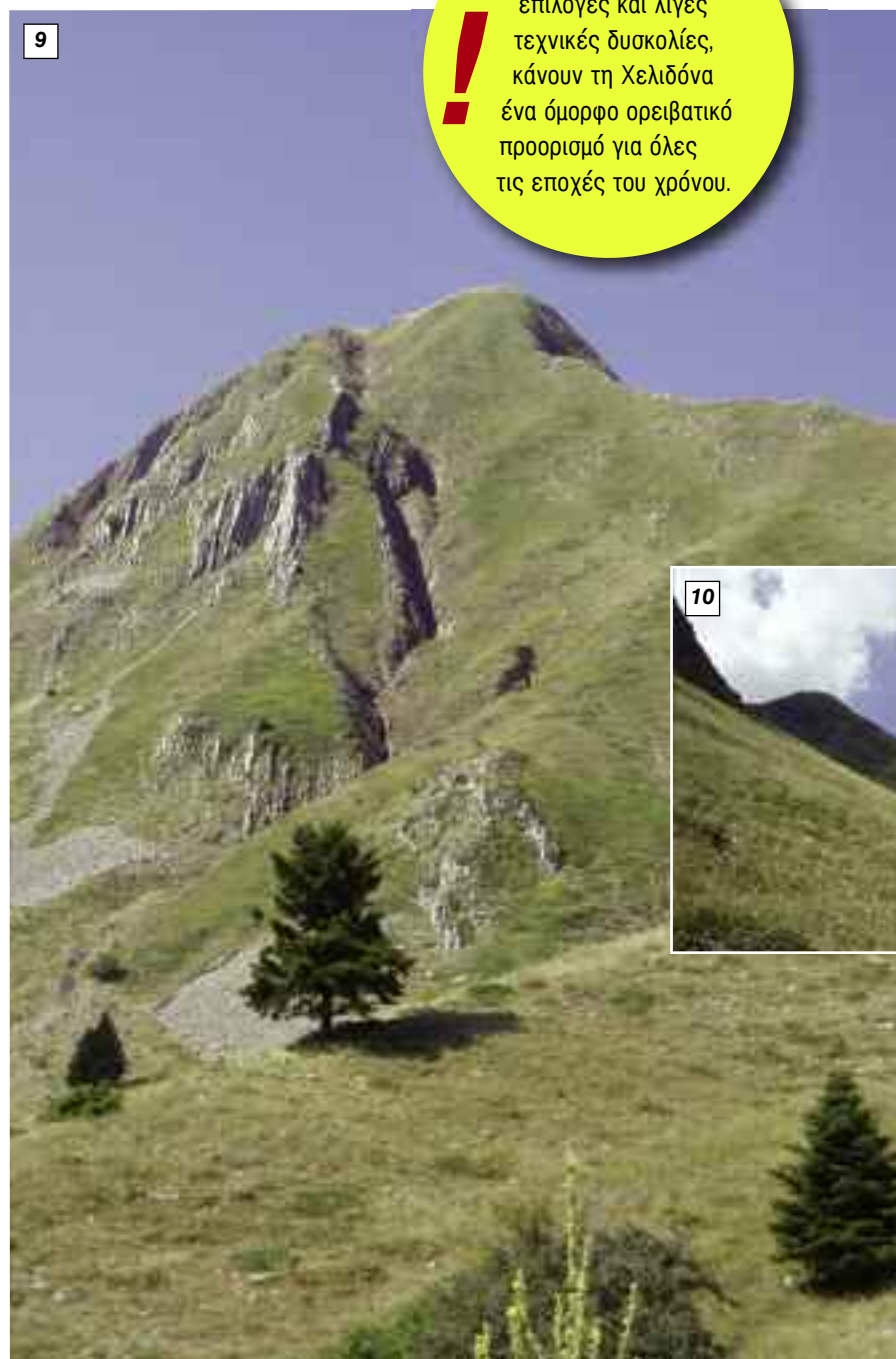
Η κλασική ανάβαση του βουνού ξεκινά από την πλατεία του Παλαιού Μικρού Χωριού (860μ.) και για 4 χιλιόμετρα ακολουθεί το δρόμο προς την κορυφή Φιδόπλατη. Χαρακτηριστική πινακίδα μας δείχνει πού θα αφήσουμε το δρόμο τον οποίο θα κόψουμε στη συνέχεια τέσσερις φορές (την τελευταία πάνω στη δασοαύρωση για το χωριό Νόστιμο). Μπαίνουμε για καλά στο μονοπάτι και τα κίτρινα σημάδια γίνονται πιο πυκνά για να μας οδηγήσουν στα 1500 μέτρα στην πηγή του Ποτιστή. Εδώ καταλήγει και παράκαμψη του χωματόδρομου προς Φιδόπλατη και Φιδάκια. Μέχρι εδώ η διαδρομή μας γίνεται κάτω από όμορφο πυκνό δάσος ελάτης και θα κάνουμε από το χωριό περίπου δύο ώρες. Για την κορυφή θα χρειαστούμε άλλη μιάμιση περίπου ώρα σε αλπικό τοπίο. Ανηφορίζουμε πάνω από την πηγή ανάμεσα στα τελευταία έλατα με θέα πια όλη την κορυφογραμμή και αντικρίζουμε την κύρια κορυφή κώνο πάνω από όμορφα λιβάδια. Ακολουθούμε τη σήμανση και κινούμαστε δυτικά προς την ανώνυμη απότομη κορυφή ανάμεσα στα τελευταία μικρά δέντρα. Αμέσως μετά γυρίζουμε νότια δίπλα σε σάρα προς το χαρακτηριστικό διάσε-



λο της κύριας κορυφής και της ανώνυμης. Ουσιαστικά κάνουμε γύρα την κορυφή από δυτικά για να πιάσουμε τη νότια κόψη της που θα μας οδηγήσει μέχρι το κολονάκι στα 1974 μέτρα. Τίποτα πια δεν εμποδίζει τη θέα προς τα γύρω βουνά, τη λίμνη των Κρεμαστών, τον Τρικεριώτη και Καρπενησιώτη, την κοιλάδα της Ποταμιάς. Το βλέμμα τραβά ανατολικά, η όμορφη κόψη των Αηλιάδων και η πρώτη εντυπωσιακή ανώνυμη κορυφή «δόντι». Μπορούμε να κατηφορίσουμε προσεκτικά μέχρι το πρώτο διάσελο και να κινηθούμε εναλλακτικά από εκεί προς τον Ποτιστή, χωρίς μονοπάτι καθώς οι κλίσεις το επιτρέπουν. Αν έχουμε χρόνο και σχετική εμπειρία, μπορούμε να παρακάμψουμε τη δύσκολη κορυφή από δεξιά και να κατεβούμε την κόψη μέχρι τον Άγιο Σώστη και το χωριό. Και οι νότιες κορυφογραμμές όμως έχουν το δικό τους ενδιαφέρον... Πολλές και πανέμορφες επιλογές και λίγες τεχνικές δυσκολίες, κάνουν τη Χελιδόνα ένα όμορφο ορειβατικό προορισμό για όλες τις εποχές του χρόνου.



**!** Πολλές και πανέμορφες επιλογές και λίγες τεχνικές δυσκολίες, κάνουν τη Χελιδόνα ένα όμορφο ορειβατικό προορισμό για όλες τις εποχές του χρόνου.



### Άλλες πληροφορίες

Στα χωριά της περιοχής υπάρχουν αρκετοί ξενώνες και ταβέρνες για φαγητό και οι κάτοικοι πρόθυμα θα σας εξυπηρετήσουν και θα σας δώσουν κάθε πληροφορία. Για επίσκεψη στο μουσείο του Παλαιού Μικρού Χωριού και άλλες πληροφορίες για το βουνό και την περιοχή επικοινωνήστε με το 6942444549. Θα το σηκώσει ο Γιάννος, ένα από τα νέα παιδιά της περιοχής. Άφησε την Αθήνα και γύρισε για να ασχοληθεί με μεράκι με τη γη, το δάσος, το βουνό. Να ψάξει την παράδοση και την ιστορία του τόπου του, τα μονοπάτια του. Πιστεύοντας, όπως πολλοί νέοι στις άσχημες μέρες που ζούμε, ότι θα βρει μια «όμορφη διαδρομή».

- 6. Είσοδος μονοπατιού προς Ποτιστή και Χελιδόνα.
- 7. Σήμανση μονοπατιού προς Χελιδόνα.
- 8. Τελευταία έλατα πριν τα λιβάδια και τις κορυφές.
- 9. Λιβάδια και Κορυφή Χελιδόνα 1974μ.
- 10. Προς το διάσελο της Χελιδόνας με την ανώνυμη κορυφή.